

BUKU KLÉR-KLÉРАН

SURINAM: JAVANESE, CARIBBEAN [JUN]

(number 3)
nomer telu
94 Combined rev
ed. Coloring Books Inc.

Buku klér-kléran nomer telu (Buku klér-kléran nomer siji lan nomer loro di-
dadèké siji malih dijenengké nomer telu)

Kleurboek deel drie (Kleurboek deel I en II samengevoegd tot deel III)

Kleurboek deel drie (Kleurboek deel I en II samengevoegd tot deel III)

Illustraties: C. Dyk (met medewerking van C. Gillett,
H. Kamsoeri, S. Karijodikromo en L. Poewasak)

Surinaams Javaans: Paidie Karijoredjo en Antoon Sisal

Computeradvies: Edward Speyers

Instituut voor Taalwetenschap (SIL)
Postbus 1919, (Andirastraat 54)
Paramaribo-Zuid, Suriname

© 1994 Instituut voor Taalwetenschap (SIL)
Alle rechten voorbehouden

D

Printed in Suriname

Buku klér-kléran nomer telu

Instituut voor Taalwetenschap
Paramaribo

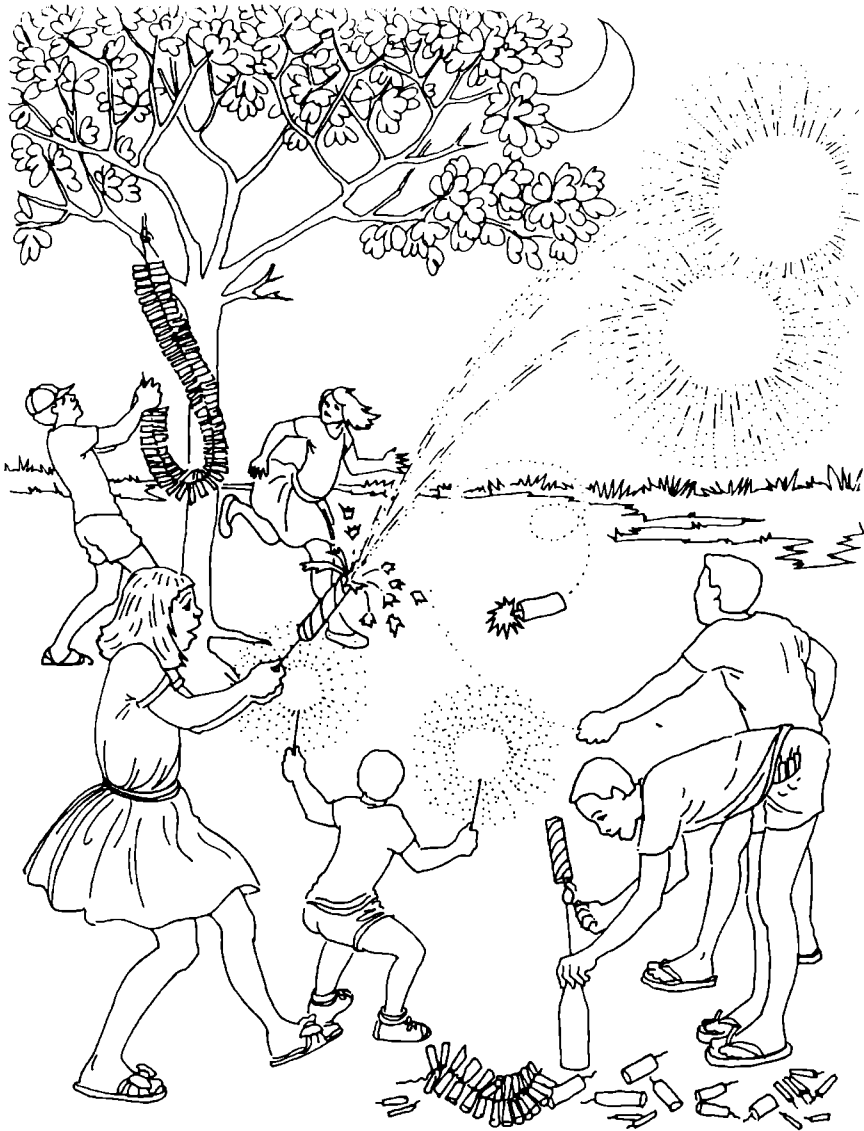
Buku klér-kléran nomer telu

Katerangan

Voorwoord

Tujuané buku iki ora namung kanggo ngeklér, nanging uga kanggo nggambarké enggoné werna-werna bangsa ing negara Suriname pada urip bebarengan. Awaké déwé sing saiki dadi bangsa Suriname iki mbiyèn-mbiyèné tekané sangka liya-liya negara. Ing buku iki kowé bakal kenalan karo uripé bangsa Suriname sing werna-werna, kaya déné wong Jawa, wong Hindustan, wong Ireng, wong Inggil lan wong Tyina. Senajan awaké déwé iki séjé-séjé penganggoné lan masakané, nanging awaké déwé kudu ngerti nèk saiki awaké déwé wis dadi tunggal bangsa, ya kuwi bangsa Suriname.

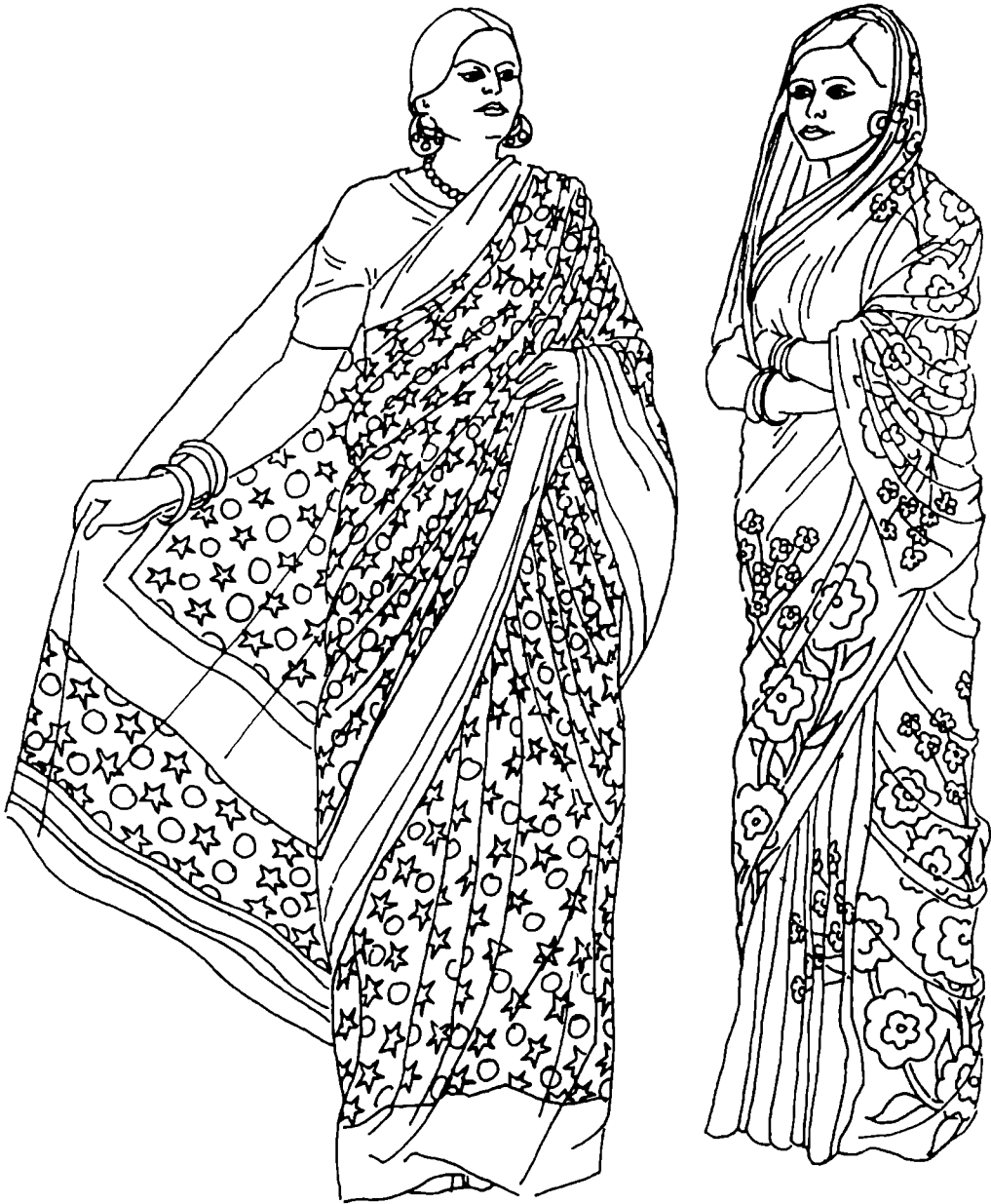
Dit boek is niet alleen bedoeld als kleurboek, maar dient ook om iets te laten zien over hoe de verschillende bevolkingsgroepen in Suriname met elkaar omgaan. Wij Surinamers zijn vanuit verschillende landen gekomen om ons hier te vestigen. Je zult in dit boek iets tegenkomen uit de cultuur van de Javanen, Hindoestanen, negers, Indianen en Chinezen. Verder is dit boek gemaakt om ons te tonen, dat elk ras dat in Suriname woont iets waardevols bezit. Zo zijn er onderlinge verschillen in de wijze waarop de een zijn huis bouwt, welke kleren hij aantrekt, en hoe de ander zijn boot maakt. Er zijn meerdere bevolkingsgroepen die in Suriname voorkomen en dus ook velerlei verschillen, maar wij kunnen niet alles in dit boekje opnemen. Wij moeten echter in gedachten houden, dat wij één volk zijn — het Surinaamse volk. Ook dienen wij respect te hebben voor elkaar.

Taun anyar. Botyah-botyah pada mbrondong mertyon lan nyumet bombel. Enèng sing nyumet kembang api mbarang.

Mampir mangan nang warung. Ènèng panganan Jawa werna-werna: bakmi, petyel, gedang-gorèng, téla, nasi-gorèng, saoto lan liya-liyané. Ènèng sing tuku dipangan nang kono, uga ènèng sing tuku digawa mulih.

Sari panggoné wong Hindustan wédok.

Maké ijk nggorèng tyips karo geni kayu. Anaké wédok arep ngityipi. Asuné mangani sing pada tiba nang lemah.

Dodolané wong Ireng. Pinter tenan nggawé
panganan asèn. Lodongé ènèng sing isiné pentyit,
ènèng sing isiné timun, uga ènèng sing isiné olèf.
Ènèng tyermihné mbarang, kabèh diasèn.

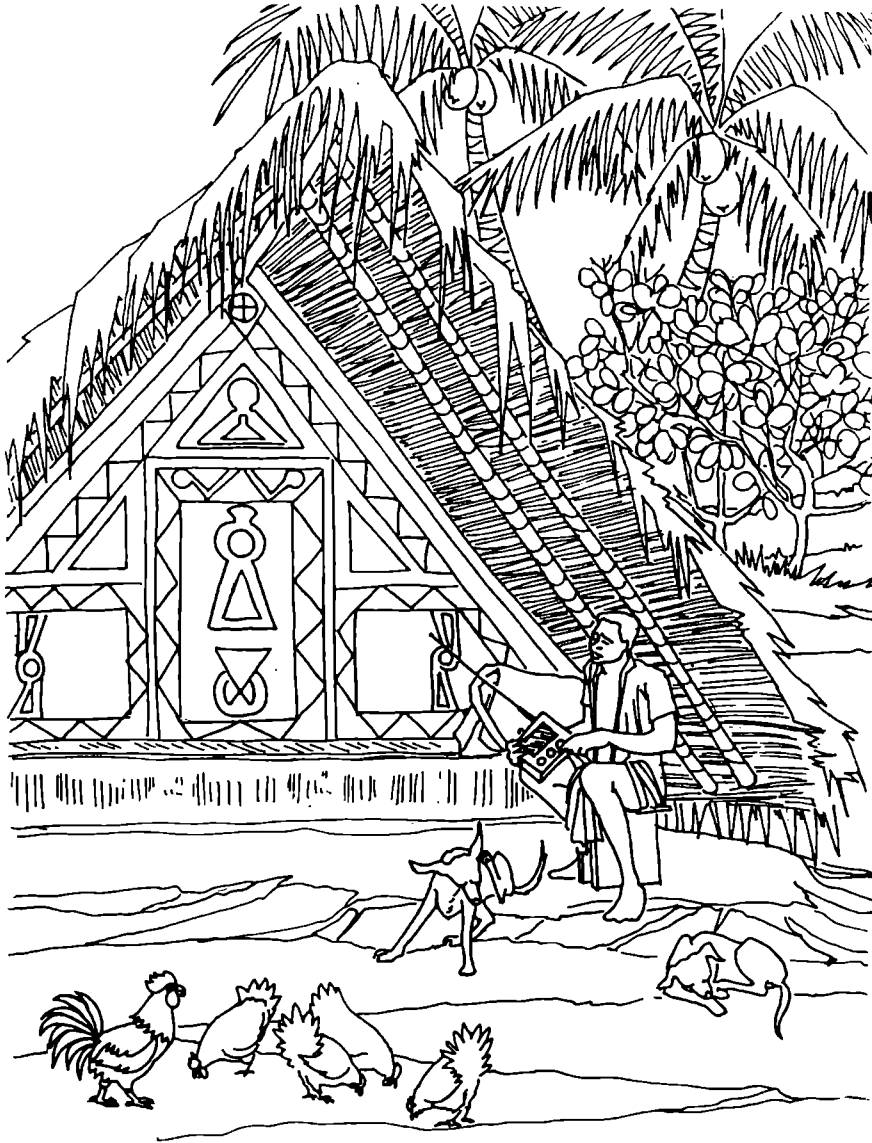
Wong Saramakan nang Binnenland nèk masak karo geni kayu. Tanggané teka ndelok, kepéngin ngerti nggawé panganan apa kok ambuné énak tenan.

Wong Wayanah nggawé kasipo. Wong sing njagong nang kayu kuwi meres télané sing wis diparut. Sing dienggo meres kuwi jenengé matapi.

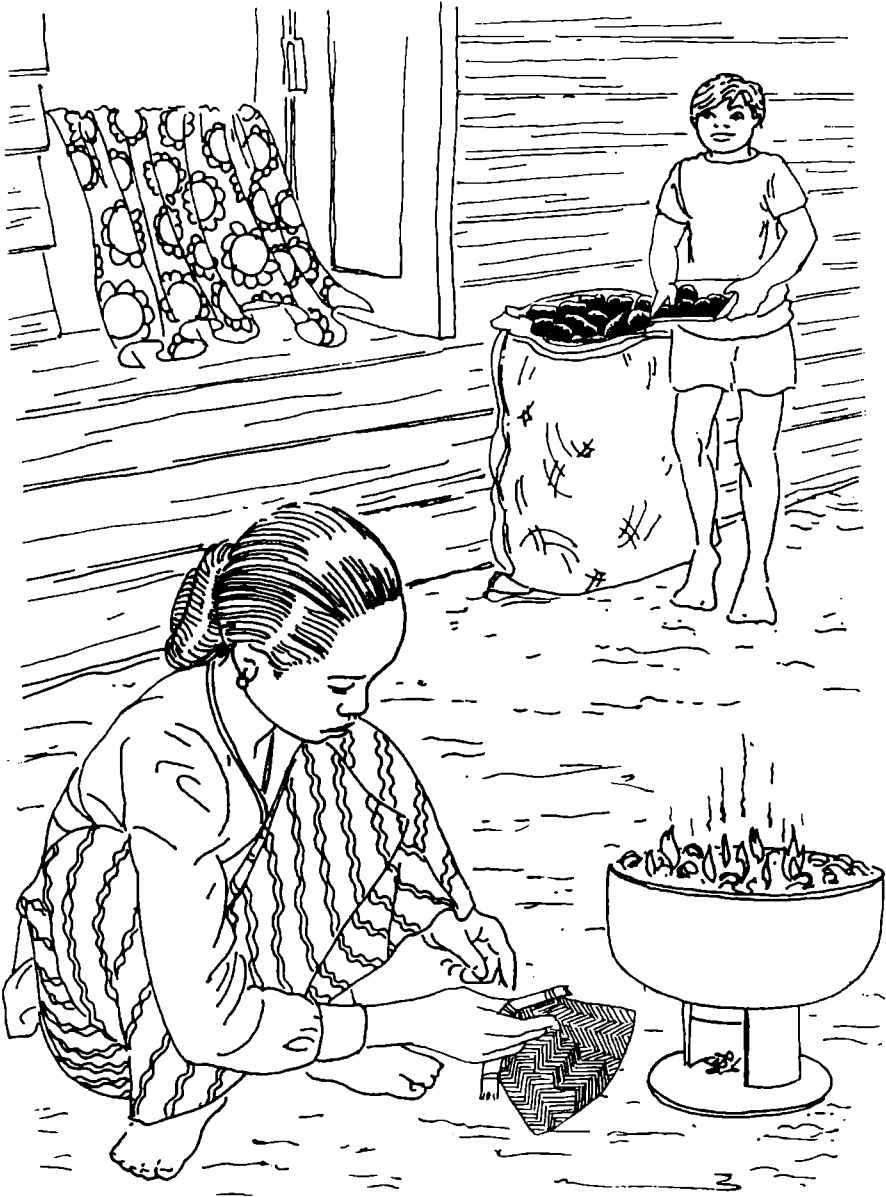
Penganggóné mantèn wédok nurut kabudayan Jawa.

Wong Aukan nang binnenland soré-soré
ngrungoké radio. Gedèké ngarep digambar-gambar
apik.

Nèk butuh janganan kudu nang pasar. Mai dodol
térong, tomatis lan banah. "Mai, tomatisé regané
pira?"

Simbah wédok dadèn geni areng nang angklo.
Putuné lanang sing njikuké areng.

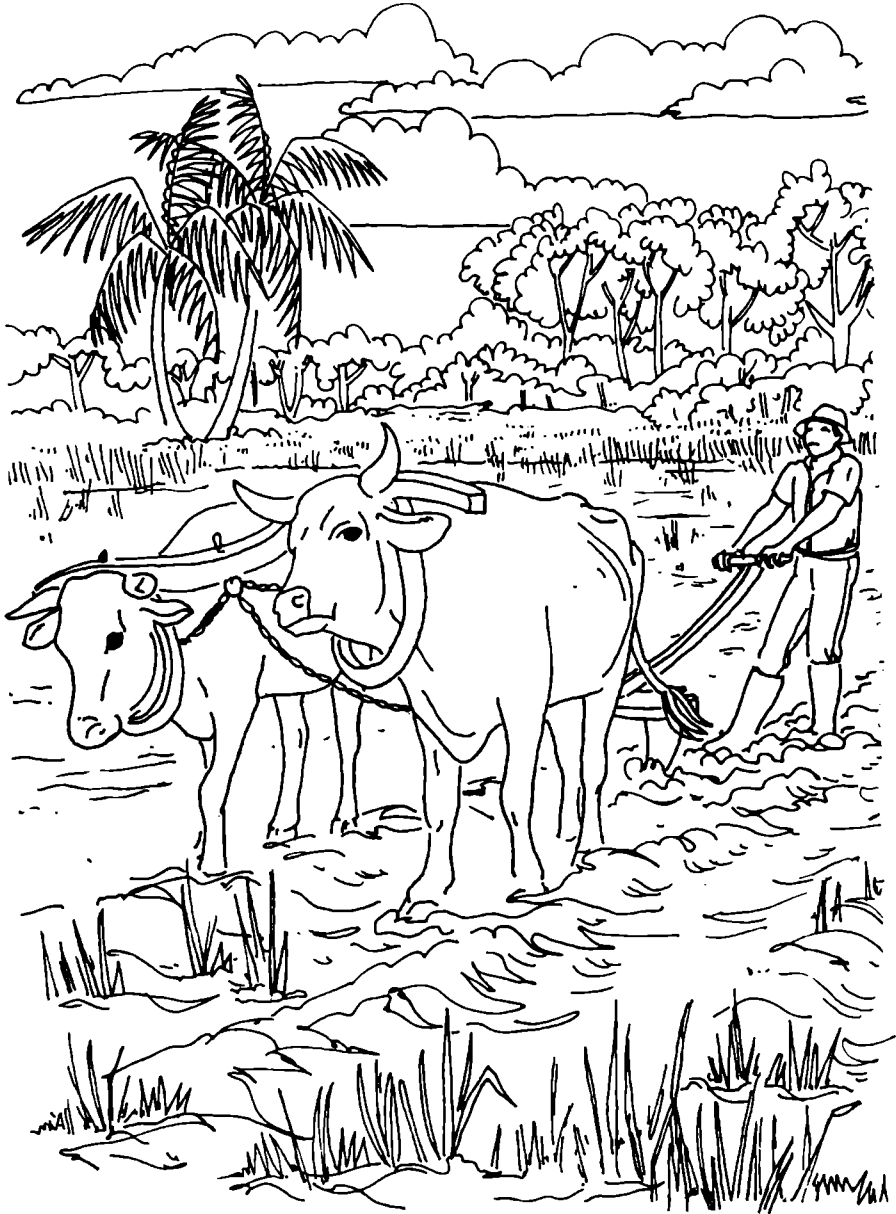

Mang Dono, bojo lan anaké pada prtil katyang brol nang kampu.

Wong wédok-wédok Saramakan pada matyuli keboné.

Simbah lanang ijik ngeplug sawahé, iki wantiné
arep nandur pari.

Iki penganggongé wong Wayanah nèk wayahé ènèng ramé-ramé.

Kawinané wong Hindustan. Sing ngawinké pandité.

Pengangoné nurut bangsa Karib nèk nduwèni suka-suka. Kudungé sing digawé nèk dong wulu manuk flamingo.

Buku klér-kléran nomer telu

- blz. 3 Nieuwjaar. De kinderen schieten pagara's en bombels af en sommigen zelfs een wonderkaars.
- blz. 4 Even stoppen om te eten in een warung. Er zijn verschillende Javaanse gerechten: bami, pitjel, baka-bana, téla, nasi goreng, saoto, enz. Er zijn mensen die het daar eten, anderen nemen het mee naar huis.
- blz. 5 De culturele klederdracht van de Hindostanen is een sari.
- blz. 6 Moeder is bezig chips te bakken op houtvuur. Haar dochter gaat proeven hoe het smaakt. De hond eet wat op de grond is gevallen.
- blz. 7 De koopwaar van de creolen. Zij kunnen heel goed lekkernijen op azijn maken. De flessen zijn gevuld met manja, komkommer, olijven en er is ook één met birambie. Allemaal op azijn.
- blz. 8 In het Binnenland kookt het Saramaccaanse volk op hout. De buurvrouw komt kijken wat voor lekkers er wordt gekookt, want het ruikt zo heerlijk.
- blz. 9 De Wajana's maken een soort soep, kasripo genaamd. De persoon die op een paal zit is bezig cassave-vocht uit de matapi te persen. Daarin zit de geraspte cassave.
- blz. 10 Klederdracht van een bruid volgens de Javaanse traditie.
- blz. 11 's Middags luisteren de Aukaners van het binnenland naar de radio. De voorkant van het huis wordt versierd met houtsnijwerk.
- blz. 12 Als je groente nodig hebt moet je onder de markt zijn. Een Hindostaanse vrouw verkoopt boulanger, tomaten en bananen. "Mevrouw, hoeveel kosten de tomaten?"
- blz. 13 Oma maakt een houtskoolvuur in een koolpot. Haar kleinzoon brengt houtskool voor haar.
- blz. 14 Oom Dono, met vrouw en kind, zijn samen bezig pinda te plukken onder een afdakje.
- blz. 15 Saramaccaanse vrouwen in het binnenland werken op het kostgrondje.
- blz. 16 Grootvader is bezig de zwamp om te ploegen, want het is het seizoen om rijst te planten.
- blz. 17 Dit is de feestelijke klederdracht van de Wajana's.
- blz. 18 Een trouwplechtigheid van de Hindostanen. De inzegening wordt door een pandit gedaan.
- blz. 19 Deze kleding wordt gedragen door de Karaïben wanneer ze feestvieren. Hun hoofdtooi is soms van flamingo-veren gemaakt.

Buku-buku dongèngan ing tyara jawa Suriname

Aku blajar numpak sepédah

Aku ijik kélingan

Dongèngané wit katès

Iki gambaran apa?

Katrésnané Bapak

Kepetuk ula gedé

Kura kepéngin mabur